

Lovforslag nr. L 47. Fremsat den 1. november 1984 af Lenger (VS), Albrechtsen (VS) og Anne Grete Holmsgård (VS)

Forslag

til

Lov om ændring af borgerlig straffelov

(Forbud mod registrering af telefonsamtaler)

§ 1

I borgerlig straffelov, jfr. lovbekendtgørelse nr. 527 af 1. november 1981, som ændret senest ved lov nr. 239 af 1. juni 1982, foretages følgende ændring:

I § 263 indsættes efter nr. 3 som nyt num-

mer:

»4) skaffer sig oplysning om eller foretager registrering af telefonsamtaler.«

§ 2

Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Markedsføringen af nyt udstyr til registrering af telefonsamtaler har som konsekvens, at der kan foretages registrering af bl.a. de ansattes brug af arbejdsgiverens telefon eller af hotelgæsters brug af hotellets telefon.

En sådan mulighed indebærer risiko for misbrug, og forslagsstillerne ønsker derfor at indføre et forbud, der sidestiller denne registrering med andre alvorlige indgreb i den personlige integritet, bl.a. brevhemmeligheden.

Lovforslaget går derfor ud på at indføre dette forbud i straffelovens § 263 om visse typer af fredskrænkelser.

Den nuværende retstilstand

Bestemmelserne om indgreb i meddelelshemmeligheden har i årenes løb gennemgået justeringer, bl.a. under hensyn til den tekniske udvikling. I den borgerlige straffelov fra 1866 handlede den daværende § 222 således om brevhemmeligheden. Men i den borgerlige straffelov fra 1930 udvidedes anvendelsesområdet til også at omfatte unddragelse af breve og krænkelser af andres gemmer.

Den nuværende formulering af lovens § 263 er vedtaget ved lov nr. 89 af 29. marts 1972 på grundlag af straffelovrådets betænkning nr. 601/1971. Formuleringen tog angiveligt udgangspunkt i de nye teknologiske muligheder, bl.a. spionudstyr, minifotoudstyr og aflytningsudstyr.

Straffelovrådet pegede i betænkningen på, at der savnedes bestemmelser omkring aflytning med skjult apparat, fotografering på privat område og andres udnyttelse af informationer m.v., der var opnået f.eks. gennem hemmelig aflytning.

Det lå uden for såvel straffelovrådets som folketingets problemformulering, at der ville kunne foretages registrering af telefonsamtaler; men det fremgik af flere indlæg under folketingets 1. behandling af lovforslaget den 1. december 1971 (Folketingstidende 1971-72, forhandlingerne sp. 1090 ff.), at den løbende teknologiske udvikling kunne føre til nye muligheder, som måtte finde udtryk i en revision af lovens § 263.

Allerede med den nuværende formulering af lovens § 263 kan der rejses berettiget tvivl om lovligheden af registrering af telefonsamtaler. Således er det almindeligt antaget, at brevhemmeligheden er beskyttet, i det omfang brevet er lukket, mens de ydre tegn og åbne forsendelser i øvrigt (postkort eller tryksagsforsendelser) samt navn på adressat og afsender ikke er beskyttet.

Heraf kunne sluttes, at en tilsvarende afgrænsning af telefonhemmeligheden måtte indebære beskyttelse af nummeret på den abonnent, der kaldes, fordi dette ikke er umiddelbart tilgængeligt. Forslagsstillerne finder imidlertid en sådan analogi noget tvivlsom og ønsker derfor en præcisering heraf.

Der vil ikke kunne håndhæves et forbud med hjemmel i registerlovene. Registertilsynet har på foranledning af en konkret sag den 14. juni 1984 udtalt, at registreringsudstyret må karakteriseres som elektronisk databehandling og som sådan være omfattet af lov om private registre. Med dette udgangspunkt konstaterer tilsynet, at registrering af samtaler på hoteller er lovlig, fordi registreringen benyttes som afregningsgrundlag, og at registrering af ansattes samtaler er lovlig, hvis de ansatte blot er orienteret herom. Registertilsynet har i denne afgørelse lagt vægt på, at § 3, stk. 1, i lov om private registre er overholdt.

Registertilsynets afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Lovforslagets udformning

Forslagsstillerne har som nævnt ønsket at ligestille registrering af telefonsamtaler med brud på brevhemmeligheden og øvrige alvorlige indgreb i den personlige integritet.

Derfor er forslaget udformet som et forslag til lov om ændring af den borgerlige straffelov. En ændring af registerlovgivningen vil efter forslagsstillerne opfattelse være utilstrækkelig, idet der ikke blot tilsigtes et forbud mod registrering, men et forbud mod at skaffe sig oplysning om andre menneskers telefonsamtaler. Det vil således ikke

være afgørende for forbuddet, om det anvendte udstyr kan karakteriseres som elektronisk databehandling eller ej.

Efter lovforslaget er det ikke afgørende, om det anvendte udstyr er skjult eller ej, og det behøver ikke at være installeret med henblik på et ulovligt formål. Hvis der derimod foreligger en tilladelse til registrering af telefonsamtaler, vil handlingen ikke være strafbar. Dette indebærer eksempelvis, at hoteller fortsat kan registrere telefonsamtaler, hvis

dette er et led i en service og gæsten har udtrykt ønske om en specificeret regning.

Der ville være god grund til også at se på såvel betingelserne som praksis for telefonaflytning efter retsplejelovens kapitel 72. Det er imidlertid ikke hensigten med dette lovforslag at foretage ændringer i betingelserne for berettiget brud på meddelel-seshemmeligheden. Forslagsstillerne ønsker udelukkende at forbyde, at nogen uberettiget skaffer sig oplysning om eller registrerer andre menneskers telefonsamtaler.